

actes, / qui, per salut pròpia, morir no duptares, / O Mar(t)s en batalla qui, *supeditares* / los vicis enormes fugint dels infractes», Gaspar de Verí, a. 1502 (JMBover, *BiEscrBal.* II, 503.27.7), del ll. *supeditare* 'proporcionar, fornir' (pròpiament 'enviar tropes de reforç', derivat de *pedites* 'infanteria'), que entre nosaltres canvià de sentit per etimologia popular, havent-se interpretat com a sinònim de 'posar sota els peus'; *supeditació*.

Petjar, d'un derivat romànic PED-ICARE, que va for-
 10 nir sobretot formes derivades en *-at*, *-ada*, en cat. i postverbals —*petja*, *petge*— només aquests en oc. antic i cast. (*piezgo*): *bancs petgatx* aparell de guerra, a. 1309, en un pla d'atac dels nostres Templers contra Almeria (cf. *manteller*, Finke, *Acta Arag.* III, 215), i en la *Cròn.* del Cerimoniós. *Petjada*: «Con eu no ye veğa negunes *petyades* d'ome», *VidesR*, 41v1, ms. P, *pitfades* en el ms. B; en el B, *petyades* es troba sovint, traduïnt el ll. *vestigia*: 226v1, *pitfades* 212r1, i algun altre, passatges on P prefereix *peades* (supra); «*pet-ğades*: *vestigia*», JnEsteve (*LiEleg.*, k-5-a). «La vostra persona - ab carns delicades / prometès clavassen - ab claus molt aguts, / que si tals promeses - no fossen stades, / sercant tots los hòmens - de vós les *petjades*, / abans de trobar-les - se foren perduts», Benet Espanyol, a. 1541 (JMBover, *BiEscrBal.* I, 255.5.4). «Havíeu avuy assau noblament parlat, mas seguint les vostres *petjades*, vos entén a mostrar ---», *Decam.* VI, § 10, 371.8 (trad. *de vostre pedate*).

Fins avui segueix essent mot d'ús comú en literatura i ben popular almenys a tot el Princ. i les Illes: «Mes ay! Hont és l'Elíseu occidental? --- / tot fou, arreu, pastura d'abismes devorants; / y, al món, dels que'l volcavan ni sols *petjada* 'n resta: / l'Etern d'una dita-da borrarà sa multitut / ---», *Atl.* IX, 52a. En diversos llocs de les nostres muntanyes ens ensenyen, en clots o còms de les penyes, les *petjades* llegendàries d'un sant o del cavall d'un heroi: *Les pağádæs* de Sant Miquel: empremtes en una roca damunt Pinós de Solsònès (1964); en altres llocs diuen el mateix amb *petja*: *La Petja de Sant Salvi*, en un cim entre Arbúcies, St. Feliu de B. i StaColF. (1926). Altrament *petjada*, parlant de la d'un animal, és usual pertot, fins als Pirineus centrals, en algun punt amb la vocal un poc alterada: «allà hi ha una *peğáda*» Esterri de Cardós (*poğáda* Tavascan, *piğáda* Estaon, 1934).

Petja f. [Llull]: «demana al ermità lo seús per qual natura sentia la *petja* del cervo que encaçava, e no sentia la *petja* del cervo que no encaçava: car de aytal sentiment se meravellava fortment» (*Merav.*, NCL III, 90). En els Pirineus pot ser també abstracte verbal 'trepig, mena de marxa a què obliga la naturalesa d'un terreny' (val. *peany*): «en sent a l'indret del puig de StMartí estàvem verament llassats, però com hi ha millor *petja* poguérem revenir-nos un poc», MrnVayreda (*Puny.*, I, xx, 305 (236)); però també pot ser, en tot el Nord del Princ., sinònim de *petjada* 'empremta del peu' (V. supra): *péğa* o *piğá* 'senyal d'haver passat un animal' Estaon de Cardós (1934). *Petjadissa*. *Petgego-*
 60 *lall* 'clapissa despresada pel pas de gent en muntanya ro-

cosa', Verdaguer: «Com un avet que baxa - tot rodolant / de timbera en timbera, - quan Gedhur cau, / ressona ab terratrèmol - tota la vall. / D'ençà que'l moro hi queya, - fa nou-cents anys, / bé hi deixaren exèrcits - *petjagolall*, / passant-hi a rufagades, a foc y sanc, / bé n'hi passaren d'òssos, cabres y isards / --- / y encara 's diu la Fossa, - la del Gegant», *Canigó* VIII, v. 180. *Petjallar*.

CPT.: +*Petjapapers* 'objecte pesant destinat especialment a impedir que s'escampin o voleïn uns papers, posant-los-el damunt', JoCarnèr, *Auques i Ventalls* (O. C., 206).

Petge 'barra o peça que serveix de suport a un mòble' [1373, MiretS, *TemplH*, 556]: «DE LA CAMBRA: les posts del lit --- los *petges*: fulcrum; ésser ferms ---», «taula de dos pessés --- los *petges* o capitells: pedes, tibicines, fulcra; taula de un *petge*: monopodium», «lo torn de filar llana --- lo banc del torn --- los *petges*: fulcrum; la roda ---», OPOu (*Th. Pu.*, 235, 187, 310); si aquí no fos *las* err. per *los*, tindriem un fem. *petja*: «allí en el Paradís - hi havia un banc tan gran, / *las petxas* són de cera - y'l banc de fil d'arjant», MilàF (a. 1601, *Romllo.*, 18E₂). És popular en cat. or., bal. etc. (en el Pall. i a Bna. diuen més aviat *peus* de la taula, Areu, Estaon, 1933-4); però ho és molt cap al NE., on ho sento també aplicat a bran-cals d'un pou (a Sant Feliu de Buada m'ensenyaven en un, *dos péçæs* per tirar amb currià, 1958); almenys en dim. també s'ha dit en val. S.: «*pegets* de lit: bancos de cama», Sanelo, f° 113bis, v^o.

Pagell 'aspre o estaló d'una planta enfiladissa' a Palafrugell (*AlcM*) —però cf. *paixell*, PEIXERA—; *petgell* 'c. un dels seus drets en què se sosté la màquina del terrisser', CpTarr. (BDC IX, 79). +*Petgeró* (?) sembla com una peanya que fan a una imatge santa, en una festa mall., en ocasió de la festa de la Conquesta: «per enramar a la Seu, a St. Miquel, al *pejero*, u a la plaça de Cort --- dos fexos an el *pejero* de fora la porta de St. Antoni, per escampar davant lo altar que fan en dit *pejero*», doc. de c. 1600, BSAL VII, 215a.

Repetjó i *repetge* no són bon català sinó una adaptació vergonyant del cast. *repecho*, puix que signifiquen 'pujadeta' com el mot castellà, i per tant són derivats de *pecho* i no pas de *petge* ni *petjar*: *repetjó* apareix primer en el mediocre dicc. de Bulbena, i en un text publicat per l'«Avenç» el 1892, sens dubte apòcrif perquè pretenen ser medievals (e i enclítics mal posats) conté, en canvi, diversos mots recents, i castellanismes tan flagrants com *encongias* i *sombrejant*. Aconsello esborrar aquest mot del DfA., car altrament no és usual en cat. central, i no en sé altra notícia.

Peuada [Lab.]; *peuar*. *Peuejar*; *peuejada*; *peueig*; *peuejament*; *peuejadissa*. *Peuí*. *Entrepeu*; *entrepeuar*. *Peuet* 'peu petit' [Belv.], i aplicat també a seus-drets i suports diversos. En el Baix Segre *peuèts* són les dues pedres verticals que estremen el pas de l'aigua en l'*aumorda* d'una sèquia (Aitona, 1936). Aquest *peuet*, tornat *pevet* s'especialitzà com a nom del suport de l'aparell de perfumar l'ambient cremant-hi co-